

הבימה
התיאטרון הלאומי של ישראל

**תכניית
ההצגה**

מעבר לדלת

קומדיה רומנטית

מחזה מאת: אורי אוריין

בימוי: גמא פריד

יעל לבנטל, גיא אריאלי

גיא אריאלי

יעל לבנטל, דוית גביש

מעבר לדלת מאת אורי אוריין

בימוי: גמא פריד
דרמטורגיה: שחר פנקס
עיצוב תפאורה: סבטלנה ברגר
עיצוב תאורה: מאיר אלון
מוסיקה: ליאור רונן
עיצוב תלבושות: זוהר אלמליח
עיצוב תנועה: טל קון
עורכת וידאו: שיר מוסן

משתתפים:

נינה	יעל לבנטל
יואל	גיא אריאלי
רולי	דוית גביש
דביר	אורי הוכמן/עמי סמולרצ'יק
קולה של פנינה פלדמן:	רבקה גור

עוזרת במאי ומנהלת הצגה: נועה ענתות

Everything Changed For Good

מילים: גמא פריד
לחן ועיבוד: ליאור רונן
שירה: אדם להב
סקופון: עופר שפירא

הצגה ראשונה: 8.1.2023, אולם ברטנוב
משך ההצגה: שעה ו-20 דקות, ללא הפסקה

עריכת תכניה: רמי סמו
צילום סטילס: רדי רובינשטיין
עיצוב: דפנה זילברשטיין

המחזה

נינה היא רומנטיקנית חסרת תקנה. היא מכורה לניקיון ולקומדיות רומנטיות. אבל יש לה בעיה - היא לא יצאה מהבית כבר שלוש שנים. יום אחד קורה הגרוע מכל - בנה המרושש והחתיך של בעלת הבית, חוזר מחו"ל במפתיע ודורש להוציא את נינה. כדי לא לעזוב, נינה מוצאת עצמה גרה עם גבר זר שמבלגן לה את הבית ובעיקר את החיים. אך כשהקשר בין השניים מתהדק, נינה צריכה להחליט: האם לאחר שפתחה את הדלת היא תעז לפתוח גם את הלב?

אני נינה

דבר המחזאי אורי אוריין

כשסגרו את התיאטרון טיפסתי על הקירות. המעבר משגרה של חזרות והצגות, ללהיות סגור בבית היה בלתי נתפס. ואז התחלתי לחשוב על האנשים שכלואים בבית לא רק בימי מגיפה, אלא כל יום. כך נולדה נינה. בחורה שלא מסוגלת לצאת מהבית, שכל דפיקה על הדלת או רעש מבחוץ הם הפחד הכי גדול שלה. בחורה שהמפלט היחיד שלה, הוא להפוך את סרט האימה הזה - לקומדיה רומנטית. זו הצגה על ציפורים בכלוב זהב, על אנשים שמבחוץ נראה כאילו הכול מסתדר להם, אבל בפנים שום דבר לא עובד. בחור שכלוא באירוסין שכשלו, רעייה שכלואה באפרוריות של נישואין, במאי שלכוד בתהילה שלא מומשה, ואישה ששואלת את עצמה בשלהי גיל 40 האם האהבה הרומנטית שחלמה עליה כנערה תוכל יום אחד להתממש? קצת אחרי שסיימתי לימודי משחק, ערכתי תוכניות של הצגות בתיאטרון "הבימה", ממש כמו זו. לאחת ההצגות ראינתי את הסופר רון לשם ("בופור"), ושאלתי אותו איך הוא מצליח לכתוב על מקומות שמעולם לא היה בהם. הוא ענה לי שהוא כותב במקום לחיות. כותב כדי לחוות את כל החוויות שפספס. זה המחזה הראשון שלי בתיאטרון הלאומי. מחזה שדרש ממני לפרוץ כלא קטן משלי, כדי לעזור לדמויות לפרוץ כלא קטן משלהן. ומי יודע, אולי יום אחד איזה נינה או יואל ישבו בקהל, יצפו בהצגה ויחליטו לעשות דבר אחד שמעולם לא העזו?

יעל לבנטל

במחזאים של נינה:
טיטאניק
אילנה יפה
יואנה של ברידג'ט ג'ונס
כלפארי סאלי את סאלי
לואי בראל
נדובי לינה ביטאל
הנסיכה הקסומה
צמר החמנון
אריץ חמנון ולווי
החמנון של החבר שלי
חוף עם ברז
קצבונקו
סיפור הפרברים

על הקומדיה הרומנטית

הקומדיה הרומנטית היא אחד הז'אנרים המרכזיים והמצליחים בתעשיית הקולנוע של הוליווד מאז המצאת הפסקול ואף לפני כן. שלא כמו ז'אנרים אחרים שהופקו בהוליווד, דוגמת המערבון, המיוזיקל והמלודרמה, ונדחקו עם הזמן לשולי התעשייה, הקומדיה הרומנטית נוכחת בקולנוע בריצפות מ - 1934 ועד היום. ב - 1998 קבע אתר האינטרנט של הוליווד כי העשור הראשון של המילניום השלישי עומד להיות העשור של הקומדיות הרומנטיות. ההכרזה התבססה על העובדה שבאותה שנה הופקו בהוליווד יותר מארבעים קומדיות רומנטיות. שנה לאחר מכן הופקו יותר מחמישים קומדיות רומנטיות. הדעה הרווחת בנוגע לקומדיה הרומנטית בקרב הקהל ובקרב חלק ממבקרי הקולנוע בעיתונות הכתובה והאלקטרונית, ובמידה רבה גם במערכת השידוק וההפצה, היא שהז'אנר מיועד בעיקר לנשים המבקשות לחוות חוויה רגשית סוחטת דמעות. עלילת הקומדיה הרומנטית שבה ומספרת סיפור על בחור שפוגש בחורה, מתאהב בה, מאבד אותה, מצליח לשוב ולהשיגה ולבסוף מתחתן אתה. תבנית קבועה זו נוטה לטשטש את הגבול בין ז'אנרים שבמרכזם אהבה רומנטית - הקומדיה הרומנטית, הדרמה הרומנטית והמלודרמה הרומנטית. פנייתן של מערכות השידוק וההפצה בעיקר לנשים, והערפול או העמימות בין הז'אנרים, אף מופיעים לעתים כאחת התמות המרכזיות של הקומדיה הרומנטית. הדבר בולט במיוחד בסרטים **כשהארי פגש את סאלי** (רוב ריינר, 1989) ו**נדודי שינה בסיאטל** (נורה אפרון, 1993). קומדיות רומנטיות אלו מתכתבות במובהק עם מלודרמות הוליוודיות קלאסיות. סרטו של ריינר מתייחס ל**קזבלנקה** (מייקל קרטיז, 1942) וסרטה של אפרון - **לרומן בלתי נשכח** (לאו מקארי, 1957). אנני (מג ראיין) וסוזי (ריטה וילסון), הדמויות הנשיות ב**נדודי שינה בסיאטל**, מתפקדות בסרט גם כצופות אדוקות במלודרמה של מקארי בכיכובם של קרי גרנט ודברה קר. כל צפייה בסרט או דיבור עליו מעוררים בהן תגובה רגשית חזקה, המתבטאת בכבי משותף. לעומת תגובתן הרגשית העזה של הנשים, הגברים מעדיפים לצפות בסרטי פעולה ומפגינים סלידה וזלזול הן כלפי המניפולציות הרגשיות שהמלודרמה נוקטת והן כלפי הנשים עצמן, הנענות בהנאה לחוויה הרגשית סוחטת הדמעות שז'אנר זה מציע להן (*That's a chicks movie!*). ההעדפות והטעם הקולנועי השונה של הגברים והנשים בסרט באים לידי ביטוי לא רק במישור של היחסים הדרמטיים, אלא גם במוסכמות של הקומדיה הרומנטית - קיומו של מתח או עימות מתמשך בין המינים, השוכך לרוב רק בעקבות האיחוד הזוגי.

מתוך: הקומדיה הרומנטית האמריקנית: היסטוריה, אידיאולוגיה ומגדר מאת ד"ר בני בן-דוד. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, 2014. עמ' 10 - 11.

https://sheilta.apps.openu.ac.il/pls/dlamdai/lamda.perut?p_katalog=107475089

ניא אריאלי, דוית בביש

”מעבר לדלת”

דבר הבמאי נמא פריד

נינה, גיבורת ההצגה בה אתם עומדים לצפות, לא יצאה מהבית כבר שלוש שנים. היא ביצרה את עצמה במרחב מוכר ובטוח וניסתה למזער ככל האפשר את הסיכוי שמשהו יקרה לה. הערב, לנגד עיניכם, המציאות- שב”מעבר לדלת” משתקפת דרך דמויותיהם של דביר, רולי ובמיוחד יואל - הולכת לפלוש לתוך הבית שלה, המקלט שלה ולטלטל הכל. גם תהליך יצירה הוא מין ”יואל” כזה. כוח מלא חיים, כאוטי, בלתי צפוי, מסעיר ומרגש, שפולש לתוך החיים ולא משאיר שום דבר במקומו. כבמאי, אני צריך לנקות אחריו, לסדר ולארגן - אבל גם להסכים לתת לו לפעול עלי ועל שאר השותפים ליצירה ולעשות בנו כרצונו. במהלך העבודה על ”מעבר לדלת” מצאנו את עצמנו נוגעים בקצוות שהדמויות במחזה מיטלטלות ביניהם - סדר לעומת כאוס, מציאות ופנטזיה, אומץ והימנעות, ”רוצה” מול ”יכול”. בעבודה עם צוות השחקנים והיוצרים חיפשנו ביטויים ממשיים לקונפליקטים האלה, כשכל הזמן ניסינו להבין מתי צריך לשמור על הדלת פתוחה לרווחה ומתי הגיע הזמן לסגור אותה קצת... אחד מעמודי התווך בעבודה היה הז’אנר- קומדיה רומנטית. היה מרתק לנסות ולפרק לגורמים את חוקי הסגנון ומתוכם לבחור את האלמנטים שיתאימו להצגה שיצרנו. הצלילה אל מעמקי הז’אנר הזה אילצה אותנו להסכים להיות נאיביים כמו הדמויות באותן קומדיות, להתמסר לרגשות עזים כמו אלה שהן מרגישות ובעיקר - להאמין באמונה שלמה שהאביר/ה על הסוס הלבן יגיעו, והסוף יהיה טוב. נינה ויואל, רולי ודביר, כולם רוצים להאמין שהטוב בדרך אליהם. כולם גם חוששים שאיבדו את המומנטום ושהכל אבוד. אין כמו תהליך יצירה - והמפגש עם הקהל שמגיע בסופו - כדי להתעורר ולהתמלא בכוחות חיים ובאמונה. גם ברגעים המתגרים שבדרך השתדלנו להזכיר לעצמנו, לשכנע את עצמנו, שהאושר ממתין ממש מעבר לדלת ואנחנו פשוט צריכים להסכים לפתוח אותה. להסכים להתמודד עם הפחדים, המבוכה, הסיכונים - ולצעוד לכיוונו. אנחנו שמחים לפתוח את הדלת בפניכם כעת ולארח אתכם בסלון שלנו - ומצפים בהתרגשות לכל מה שהמפגש הזה יכול לעורר. אני מודה לצוות השחקנים והיוצרים על השותפות וההתמסרות לתהליך ולאורי ואוריין המחזאי, שכתב סיפור ודמויות מלאות הומור ורגש והפקיד אותם בידי. תודה למשה קפטן על האמונה והתמיכה ותודה לכל צוות התיאטרון, שעזר לנו להפוך את הפנטזיה למציאות.

צפייה מהנה!

ניא אריאלי, יעל לבנטל

There's no place like home? על האגורפוביה

אגורפוביה (הלחם של השורש היווני Agora - "כיכר השוק" ונגזרת משמו של אל הבעתה היווני Phobos), היא הפרעת חרדה שבה אדם מתקשה להרגיש בטוח ומוגן במקומות ציבוריים: תיאטרון, תחבורה ציבורית, מרכזי קניות, קולנוע, מעליות, רחובות סואנים. לפעמים, ההפרעה מתחילה באירוע המתרחש במצב מסוים, ואשר במהלכו האדם חווה התקף חרדה. לאחר האירוע האדם מנסה להימנע מאותו מקום שבו התרחש ההתקף. התקפי חרדה במקומות שונים מביאים לניסיונות להימנע מההימצאות בהם ואפילו מנסיבות שרק מזכירות אותם. בהדרגה ההימנעות גדלה והולכת, עד כדי אי-יציאה מהבית. כמחצית מהלוקים באגורפוביה סובלים גם מהתקפי חרדה. הם מתארים פחדים שונים - חשש להיחנק, ללקות בהתקף לב, להיות זקוקים לעזרת הזולת, להיות זקוקים למילוט, או פחד ללכת לאיבוד, לאבד שליטה, ליפול, להשתגע ועוד. ה-DSM-5 (המדריך לאבחון וסטטיסטיקה של הפרעות נפשיות) דורש שהפחד או החרדה נכחו במהלך לפחות שישה חודשים ויש להפרידו מכל הסיבות הרפואיות שיכולות לגרום לחרדה ודיכאון. לרוב הסובלים משתדלים להסתירה, או לתרץ אותה בסיבות מציאותיות, לדוגמה, פחד מפני פיגועים. נגיף הקורונה אימת את הדחף להישאר בבית עבור הסובלים מאגורפוביה, העשויים להיות תחת לחץ נוסף. עבור אחרים, המגפה היוותה סוג של הקלה משום הסנקציות שהוטלו, ביניהן האיסור לצאת מן הבית, שכעת קיבל אישור פורמאלי. מהצד השני, איסור זה יכול לפתח כמה מהמאפיינים של הפוביה בקרב מי שלא סבל ממנה עד כה. הטיפול באגורפוביה מבוסס על טיפול תרופתי, שיחות וכן חשיפה ופיתוח היכולת לשאת את המצבים מעוררי החרדה, תוך למידת שליטה במידת החרדה.

ד"ר משה צודיקר - רופא פסיכיאטר מומחה ופסיכותרפיסט

עמי סמולרצ'יק

יעל לבנטל

אורי הוכמן